

Hasılat Esaslı Vergilendirme

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-97726449-130-97024
Tarih	02.06.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Kocaeli Defterdarlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-97726449-130-97024

02.06.2025

Konu : Hasılat Esaslı Vergilendirme

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinizden elde edilen hasılatınızın tamamının, elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre olduğu, ancak ... 5 inci Noterliğinin ... tarih ve ... yevmiye nolu satış sözleşmesi ile satın aldığınız ... plakalı Fiat marka 2011 model minibüsün fiilen çalıştırmadan bir gün sonra ... 5 inci Noterliğinin ... tarih ve ... yevmiye nolu "Ticari Plakalı Araç Satış Sözleşmesi" ile satıldığı belirtilerek hasılat esaslı vergilendirme usulüne devam edip edemeyeceğiniz ve söz konusu aracınızın satışına ilişkin KDV'sinin hangi beyanname ile beyan edileceği hususlarında görüş talep edilmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu Yönünden;

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Hasılat esaslı kazanç tespiti" başlıklı 113 üncü maddesinde;

"Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri hâlinde söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler için hesapladıkları katma değer vergisi dâhil tutarın) %10'u bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır. Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazançta herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz.

Kazançları birinci fıkra kapsamında tespit edilenlerin;

- a) Bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmaz.
- b) Bu kazançları dışındaki beyana tabi diğer kazanç veya iratları hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.
- c) İki yıl geçmedikçe bu usulden çıkmaları mümkün değildir.

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükellefler, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu madde hükümlerinden yararlanamaz.

..."

hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 309 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin;

- "Uygulamadan yararlanabilecek mükellefler ve faydalanma şartları" başlıklı 3 üncü maddesinde,

"(1) Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından, şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden gelir (kazançları basit usulde tespit edilenler dâhil) veya kurumlar vergisi mükelleflerinden bu hususta talepte bulunanlar yararlanabileceklerdir.

(2) Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından faydalanılabilmesi için;

- a) Uygulamadan yararlanmak isteyen mükelleflerin şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunması,
- b) Bu faaliyetlerden kaynaklanan hasılatın tamamının elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde edilmesi,

c) Gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine uygulamadan yararlanma hususunda yazılı olarak talepte bulunulması

şarttır. Bu bağlamda, şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamının elektronik ücret toplama sistemi aracılığıyla elde edilmemesi durumunda, bu uygulamadan faydalanılamayacağı tabiidir.

...",

- "Vergiye tabi kazancın hesaplanması" başlıklı 5 inci maddesinde,

"...

(6) Hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçen ve şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetleri yanında vergiye tabi başkaca faaliyetleri de bulunan mükelleflerce, söz konusu uygulama kapsamında bulunan ve bulunmayan faaliyetlerine ilişkin hasılat, maliyet ve gider unsurlarının ayrı ayrı izlenmesi, uygulama kapsamındaki faaliyete ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının, diğer faaliyetlerle ilişkilendirilmemesi ve kayıtlarının da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir."

açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, söz konusu madde hükmünden yalnızca şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla tahsil eden mükellefler, talep etmeleri halinde yararlanabilecektir.

Buna göre, 24/4/2024 tarihinde satın alınmış, 25/4/2024 tarihinde "Ticari Plakalı Araç Satış Sözleşmesi" ile satılan ... plakalı FIAT marka ticari minübüs ile "şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyeti" kapsamında herhangi bir ticari faaliyette bulunmadığının tespiti halinde söz konusu satış işlemi, halihazırda özel halk otobüsü ile yaptığınız "şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyeti"nden dolayı Gelir Vergisi Kanununun 113 üncü maddesi kapsamında "hasılat esaslı kazanç tespiti" uygulamasından yararlanılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Diğer taraftan, özel halk otobüsü ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinizden elde edilen kazanç ile birlikte söz konusu minibüsün satışından elde edilen gelirinizin de bulunması nedeniyle, sadece özel halk otobüsü ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetiniz nedeniyle hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından yararlanılması, yasal defter kayıtlarında söz konusu uygulama kapsamında bulunan ve bulunmayan faaliyetlerinize ilişkin hasılat, maliyet ve gider unsurlarını ayrı ayrı izlenmesi, uygulama kapsamındaki faaliyetinize ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının, diğer faaliyetlerle ilişkilendirilmemesi ve kayıtlarının da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerektiği tabiidir.

Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden;

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-38 inci maddesinde ise, ticari kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek grupları kapsamında yer alanların, talep etmeleri halinde vergiye tabi işlemlerin karşılığını teşkil eden (KDV dâhil) bedel üzerinden, bu Kanunun 28 inci maddesi uyarınca belirlenen en yüksek oranı geçmemek üzere, Cumhurbaşkanınca ilgili sektör veya meslek grubu için belirlenen oran uygulanmak suretiyle hesapladıkları KDV'yi, indirilecek KDV ile ilişkilendirmeksizin beyan ederek ödeyecekleri

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin;

"Hasılat Esaslı Vergilendirme" başlıklı (V/A-2.) bölümünün "Kapsam" başlıklı (V/A-2.1.) alt bölümünde,

"7104 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle 3065 sayılı Kanunun yeniden düzenlenen 38 inci maddesinde;

"Ticari kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek grupları kapsamında yer alanlar, talep etmeleri halinde vergiye tabi işlemlerin karşılığını teşkil eden (katma değer vergisi dâhil) bedel üzerinden, bu Kanunun 28 inci maddesi uyarınca belirlenen en yüksek oranı geçmemek üzere, Cumhurbaşkanınca ilgili sektör veya meslek grubu için belirlenen oran uygulanmak suretiyle hesapladıkları katma değer vergisini, indirilecek katma değer vergisi ile ilişkilendirmeksizin beyan ederek öderler.

Birinci fıkra kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler, kazançlarının tespitinde kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla alış vesikalarında gösterilen katma değer vergisi ile hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre beyan ederek ödedikleri katma değer vergisini işlemin mahiyetine göre gider veya maliyet, yaptıkları teslim ve hizmetler dolayısıyla hesapladıkları katma değer vergisini gelir olarak dikkate alırlar.

Hasılat esaslı vergilendirme usulüne geçen mükellefler, iki yıl geçmedikçe bu usulden çıkamazlar. Cumhurbaşkanı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca bilanço esasına göre defter tutan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini, sektörler ve meslek grupları itibarıyla belirleyeceği yıllık iş hacimlerine göre hasılat esaslı vergilendirme usulü kapsamına almaya, Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

"Uygulama Kapsamına Alınanlar" başlıklı (V/A-2.5.) bölümünde,

"...

Diğer taraftan, mükelleflerin bu kapsamda vergilendirilebilmeleri için münhasıran otobüsle toplu taşıma faaliyeti veya dolmuşla şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunulması gerekmektedir. Kapsama giren faaliyetlerin birlikte yapılması hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirmeye engel teşkil etmez. Bu faaliyetlerin yanında başka faaliyetleri de bulunan mükellefler bu uygulamadan faydalanamazlar.

Örnek: (Z) Şehiriçi Servis ve Taşımacılık Ltd. Şti. belediyeden aldığı ruhsat kapsamında 5 otobüsle özel halk otobüsü ile yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunmaktadır. Bunun yanında 20 adet minibüsle de (Y) Kolejine öğrenci taşıma servis hizmeti sunmaktadır. Buna göre, (Z) firması münhasıran özel halk otobüsü işletmeciliği faaliyetinde bulunmadığından hasılat esaslı vergilendirme usulünden yararlanması mümkün değildir."

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, 24/4/2024 tarihinde satın alınan ve 25/4/2024 tarihinde "Ticari Plakalı Araç Satış Sözleşmesi" ile satılan ... plakalı FIAT marka ticari minübüs ile başkaca herhangi bir ticari faaliyette bulunulmadığının tespiti halinde, söz konusu minibüsün satış işlemi, halihazırda özel halk otobüsü ile yaptığınız toplu taşıma faaliyetiniz için 3065 sayılı KDV Kanununun 38 inci maddesi kapsamındaki hasılat esaslı vergilendirme usulü uygulamasından yararlanmanıza engel teşkil etmemekle birlikte "Ticari Plakalı Araç Satış Sözleşmesi" ile satılan söz konusu ticari plakalı minibüs işletme aktifine dahil edilsin veya edilmesin söz konusu ticari plaka ve aracın satışı genel hükümler çerçevesinde KDV'ye tabi olacağından, bu satıştan doğan KDV'nin 1 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.